SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:1016

av Magnus Jacobsson (KD)

Behovet av att utreda en avgift inom plan-, mark- och bygglovsprocessen

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör gå vidare med förslaget om en avgift vid överklaganden enligt plan- och bygglagen, med beaktande av remissinstansernas synpunkter och den enskildes rätt till domstolsprövning, och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Kristdemokraterna vill skapa förutsättningar för att hela landet ska kunna utvecklas. En central del av detta är att plan-, mark- och byggprocesser fungerar effektivt, rättssäkert och förutsägbart. I dag kan i princip vem som helst överklaga beslut inom plan- och byggområdet utan kostnad, vilket i vissa fall leder till omfattande förseningar, ökade kostnader och fördröjd samhällsutveckling.

Det är av stor vikt att rättssäkerheten upprätthålls och att enskilda har möjlighet att granska och ifrågasätta myndighetsbeslut. Samtidigt behöver systemet utformas så att överklaganden sker på saklig grund och inte används för att obstruera eller förhala nödvändiga bygg- och planprocesser.

Man hade kunnat arbeta med en modell där överklagande i första instans låg avgift, vilket säkerställer att rättssäkerheten värnas och att alla ges möjlighet att få ett beslut prövat. Samt att för överklaganden i högre instanser så inför man en högre avgift. Detta skulle bidra till färre överklaganden samt att överklaganden i senare instanser endast görs när det den klagande upplever att man har starka och välgrundade skäl för ett överklagande.

Liknande system används i flera europeiska länder, däribland Tyskland och Storbritannien, där avgiftsmodeller kombineras med snabbare handläggning och tydligare processregler. Erfarenheterna visar att rättssäkerheten kan upprätthållas samtidigt som antalet ogrundade överklaganden minskar och processerna blir mer effektiva.

En reform av detta slag skulle stärka rättssäkerheten, minska handläggningstiderna och bidra till att viktiga samhällsbyggnadsprojekt kan genomföras utan onödiga förseningar.

Magnus Jacobsson (KD)